

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dictamina Seu Scita Variæ Doctrinæ, Politicæ, Moralis,
Stoicæ, Christianæ, & Spiritualis**

Nieremberg, Juan Eusebio

Paderbornæ, 1711

Decas VI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-50306](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-50306)

48. Divitiæ de se malæ non sunt, sed contemptibiles, & periculosæ: solus usus eas honestare potest. Res optimæ absque usu suo pessimæ fiunt. Quantis usibus apertus est ignis! at pyrio junctus pulveri, quæ non mala conciliat? Affectu nostro operamur vitiamus, usu restituimus. Si vis, instrumenta virtutis sunt, aut manubria vitiorum.

49. Pessima quæque patrârit aurum nisi in manus bonas reciderit: tunc solum bonum est, cum alienatur. Ut proficit domino, suo, dimittendum est: servatum pessimè nocet. Quamquam dubitem, uter plus laudis mereatur; qui accipit, an qui donat?

50. Opulentiam Bion appellavit vomitum fortunæ: quasi ructaret, quod nimium est, vel rejiceret, quod vile. Quem admodum enim, quod cum violentia regurgitamus, impurum est, ita quod fortuna donat, infidum.

DECAS VI.

51. Alienum reputa, quidquid bonorum mundus habet, aut pollicetur: undantaxat virtuti propria est fortuna. Ne dixeris:

dixeris: perdidisti hoc aut illud: nam nihil tuum est, mutuata omnia. Noli dicere: liberos perdidisti, sed dic: reddidi. Habebant illi, cujus essent magis, quam tui: apud te precario morabantur. Neque dicas: pecuniam perdidisti: potius gaude, quod iam non debes. Mutuatum bonum erat, reddendo te liberas debito reddendi.

52. Nihil interest, pro quo creditor exigat pecuniam, dummodo debitor exolvat. Quid tuâ refert nosse hominem, pro quo Deus recipit, quod tibi mutuârat? an pro amico? an pro hoste? an pro merente? aut pessimo? Satis est te debuisse, & Creditorem recipere, quod suum erat.

53. Ille ex vero Dominus est, qui juxta quod placet, aut displicet, agit, disponitve. Hoc tu non vales, nisi cum virtuosè agendum est. De virtutibus liberè disposueris, non de fortunæ bonis: quibus si volueris dominari, cogèris famulari, factus mancipium alieni arbitrii.

54. Efficere ut nihil tibi eveniat mali, rara foret sapientia, rara felicitas. Porro istud tuæ potestatis est, ut casus adversos ritè excipias, & de malis bona distilles.

Præter

Præter malum culpæ nullum aliud est quod sub cortice nõ operiat aliquid bonum.

55. An cuperes dives esse, si unà fieri mancipium Tyranni? Quis rerum omnium abundantiam, aut plura etiam Regnum præposuerit libertati? An verò quam censes, ex duabus pejorem? animi an corporis servitutem? Eam haud dubiè quæ meliorem tui partem subjicit. Nunc igitur scias velim: animi veram libertatem sciam esse in contemptu divitiarum.

56. Nunquam non memineris te hominem esse, & quæ tibi evenerint, inter casus humanos numera. Necessè est, eveniant quandoque adversa; verùm expedit inde non moveri, neque magis, si videas in te incurrere, quàm in alios. Mutularis manu; quid interest? res est, quæ pluribus contigit. Ad summum dici poterit casus.

57. Non quidquid boni speciem habet, illico concupiscas; adeò nempe absorptus in finem, ut quibus mediis eò pertingas, non advertas. Variis locis orbis delicias posuit, at quæ te via illò duxerit, vel ardua est, vel nulla. Sit licèt bonum, quod appetis,

appetis, si frui non potes, nisi blandiaris alteri, vel inquietes te, præstat negligere.

58. Calamitatem cavè uti malam despereris, sed venerare tanquam principium boni. Non te terreat species externa: nam & homo cùm auspicatur esse, formam embrionis refert; at quantæ rei hoc modicum initium est?

59. Noli sapere cum vulgo, neque verum credas, quod æstimatio popularis dictârit. Æstimanda sunt iudicio, non numeranda. Non exinde, quia vides jucundarialiquem, illico dixeris: magnum illi bonum obvenit. Neque ideo, quia tristatur aliquis, iudices malum ingens incurrisse. Usitatisimum est nos apparentiis falli, & quosdam gaudere in malis, alios dolere in bonis.

60. Ex fine iudicandum est de rebus. Si ad bonum tendant, tametsi principio videantur malæ, bonæ sunt. Si ad malum deflectant, non obstante quod bene cœperint, malas esse necesse est. Quidquid brevi fine clauditur, modicum est: duratione restaxandæ sunt, non quantitate.